

**Начално училище
“Яне Сандански”**

**Primary school
“Jane Sandanski”**

2760 Разлог, ул. “Яне Сандански” № 17
тел.:0747/ 80 236, факс 0747/ 80 236
E.mail: jane_sand@gedimeks.com
<http://www.jsandschool.com>

17, Jane Sandanski Str., 2760 Razlog, Bulgaria
Phone +359 747/ 80 236, Fax +359 747/ 80 236
E.mail: jane_sand@gedimeks.com
<http://www.jsandschool.com>

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР:

/д-р Георги Тренчев/

ПРОГРАМА

**ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ
ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА
ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ
ГРУПИ**

Изготвил:.....

Ек. Димова

Програмата е създаден на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приета с решение на педагогическия съвет с протокол №10 от 03.09.2021 г.

Въведение:

Изграждането на училищна програма за равни възможности и за приобщаване на децата от уязвими групи е подчинено на основните приоритети на правителството в посока: Изграждане на образователна среда за:

- разгръщането на потенциала на всяко дете и ученик за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация;
- по-високо качество и по-добър достъп до образование;
- ранна превенция на обучителни затруднения;
- включващо обучение на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП);
- включващо обучение и социално включване на ученици с девиантно поведение;
- разширяване на обхвата на институциите в предучилищното и училищното образование за осъществяване на включващо обучение и надграждане на досегашния положителен опит в тази област.

Националната програма за равен достъп до образование и личностно развитие цели осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното възпитание и подготовка и училищното образование на децата и младежите като предпоставка за равноправно социално включване и пълноценна личностна реализация и участие в развитието на местните общности и страната.

В контекста на националните политики, законът за предучилищното и училищно образование възлага на педагогическия съвет в училище да изготви и приеме училищна програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи /чл. 263, ал.1, т.9/.

НОРМАТИВНА ОСНОВА НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА

- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2020 – 2024)
- 2000 Европейската социална харта /рeвизирана
- 1992 - Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и първия допълнителен протокол към нея;
- 1970 - Международния пакт за граждански и политически права и Международния пакт за икономически, социални и културни права;

- Национална стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания 2008-2015 г.
- Закон за предучилищното и училищно образование;
- Стандарт за приобщаващото образование.

Настоящата училищна програма има за цел да защити правата и интересите и да предостави равни възможности за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи, както и ефективното прилагане на училищни политики за подобряване качеството на живот на хората с увреждания, недопускане на дискриминация по признак „увреждане“, осигуряване на равни възможности, пълноценно и активно участие във всички области на училищния живот.

НУ „Яне Сандански“ е институция, която спазва препоръките на Съвета на Европа, отправени към всички организации да работят активно в областта на интегрирането на хората с увреждания и уязвими групи.

Настоящият документ е изготвен от работна група на НУ „Яне Сандански“ – гр. Разлог под ръководството на директора на училището – Георги Тренчев. Документът има за цел да подпомогне дейността на учителите за предоставяне на равни възможности и приобщаване на учениците от уязвими групи.

ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка и в корелация с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

1. Обща подкрепа

Кариерното ориентиране, също е част от общата подкрепа на учениците от първи до четвърти клас в училището.

В нашето училище функционира училищна библиотека, ръководена от библиотекар /определен за целта служител/, която чрез осъществяване на различни дейности представлява част от общата подкрепа на децата и учениците.

Описаните в ПДУ морални и материални награди също са част от предоставяната от училище обща подкрепа. Общата подкрепа включва и други дейности, подробно описани в Наредба за приобщаващото образование.

2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определено дете или ученик от учителя.

Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на детето и след това се

потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование.

Учениците, за които може да се поиска оценка на способностите са от следните уязвими групи:

- деца със специални образователни потребности – в началото на учебната година;

- деца с хронични заболявания;

- деца в риск;

Допълнителната подкрепа включва:

- работа с дете или ученик по конкретен случай;

- психо-социална рехабилитация;

- рехабилитация на слуха;

- зрителна рехабилитация ;

- рехабилитация на комуникативни нарушения;

- осигуряване на достъпна архитектурна среда;

- специализирани средства;

- ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите.

Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, училището уведомява отдел „Закрила на детето“ към ССП по местоживееене на детето с цел да социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на детето.

При наличие на три и повече ученици в паралелка се осигурява помощник-учител за подпомагане работата на учителите. Задълженията на помощник-учителите са разписани в Наредба за приобщаващото образование.

При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика, а също се така се изготвя и индивидуален учебен план или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение. За ученици с изявени дарби също се изработва индивидуален учебен план.

3. Анализ на училищната среда

През последните години се създава една пъстра картина ученици от различни традиции и културни норми, както и ученици със специални образователни потребности. Това налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите, за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване, за толерантност към другите – и понякога към самите себе си. Срещата с хора различия и на различните култури често е трудна, но с известни усилия тя би могла да бъде особено обогатяваща и ползотворна.

В училището се предприемат политики в областта на:

- интеркултурното образование,

- умението за общуване с представители на различни култури,
- съзнателно изграждане на толерантност; особено важно се оказва обучението на учителите, които са решаващ фактор при възпитанието на подрастващото поколение.

Създават се условия за достъпна качествена грижа за децата в училищна възраст, така че техните родители да могат да търсят възможности за образование или професионална реализация.

При децата в училищна възраст се обръща особено внимание на семейството като част от образователния процес.

Често се прави паралел между интеркултурното образование и образованието на деца със специални образователни нужди: и в двата случая потенциалните ползи за обществото от преодоляване на пречките пред приобщаването на различните са огромни, а в същото време потенциалните рискове от игнорирането или дискриминирането биха могли да бъдат още по-сериозни.

Ключовата роля на образованието за изграждането на една по-висока култура на толерантност и приобщаване: ранното образование, достъпно за всички независимо от социално-икономическия им статус и интелектуалните им умения и възможности.

Обхващането на всяко дете с увреждане в училищна възраст в образователната система и изграждането на съответната подкрепяща среда за него е основна дейност за достъп до качествено образование. В резултат от изпълнението на дейностите по изграждане на подкрепяща среда в училище нараства броят на интегрираните деца и ученици със специални образователни потребности, ресурсните учители и другите специалисти, които подпомагат интегрираното обучение.

ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРОГРАМАТА

- Равен достъп и приобщаване на всяко дете.
- Равнопоставеност и недопускане на дискриминация.
- Съхраняване на етнокултурното многообразие.

С цел продължаване на създаването на подкрепяща среда за обучението и възпитанието на учениците със специални образователни потребности в училището, се осигурява:

а/ достъпна архитектурна среда;

б/ екипи от специалисти, в зависимост от потребностите на учениците;

в/ диагностична и консултативна дейност;

г/ специални учебно-технически средства;

д/ индивидуални образователни програми;

Продължава прилагането на политиката за включващо обучение на учениците със специални образователни потребности чрез:

- Единна методика за комплексно педагогическо оценяване и препоръки за учениците със специални образователни потребности.
- Изградени положителни нагласи към включващо обучение в различните общности – учители, ученици, деца и родители.

- Създадени условия, гарантиращи интеграцията на учениците със специални образователни потребности в училище чрез изграждане на подкрепяща среда.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Пълноценна социализация на учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.

2. Гарантиране на равен достъп до качествено образование за учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.

3. Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование като неотменна част от процеса в училище.

4. Съхраняване и развиване на културната идентичност на учениците от етническите малцинства.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

1. Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.

2. Специализирана работа с родителите за по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес.

3. Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и ученици с увреждания.

4. Провеждане на информационни кампании за привличане на млади хора като доброволци за работа с деца в риск от отпадане или отпаднали от образователната система.

5. Осигуряване при необходимост на допълнително обучение по български език за ученици от етническите малцинства.

6. Осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда, включително за преподаване на български език на деца, за които той не е майчин.

7. Осъществяване на извънкласна работа, занимания по интереси и на организиран отдих и спорт в мултикултурна образователна среда, съчетана с традициите на отделните етнически групи.

8. Допълнителна работа с ученици със специални образователни потребности и ученици от етническите малцинства, застрашени от отпадане или преждевременно напускане на училище.

9. Създаване на условия за развитие на талантливите учениците с увреждания чрез насърчаване на техните творческите изяви.

IV. ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ЦЕЛИТЕ, СТРАТЕГИИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ

1. Административна дейност.

- Изготвяне на годишните разпределения на учебния материал и на плановете на класните ръководители.
Отг. Класните ръководители Срок: 16.09.2021 г.
- Изготвяне на график за провеждане на допълнителна работа с учениците.
Отг. Класните ръководители Срок: 16.09.2021 г.
- Изготвяне на Списък – Образец № 1 за учебната година.
Отг. Директора Срок: 16.09.2021 г.
- Преглед на задължителната документация за началото на учебната година.
Отг. Директора Срок: 16.09.2021 г.

2. Социално-битова и стопанска дейност.

- Получаване на санитарно разрешително за началото на учебната година.
Отг. Директора Срок: 02.09.2021 г.
- Задоволяване на най-неотложните потребности от учебно-технически средства.
Отг. Директора Срок: 02.09.2021 г.
- Изготвяне на план за работа през зимата и осигуряване на нормален учебен процес.
Отг. Директора Срок: 31.10.2021 г.

3. Честване на празници и провеждане на училищни тържества.

- Тържествено откриване на новата учебна година.
Отг. Учители на IV клас Срок: 15.09.2021 г.
- Позитивно междучасие
Отг. Класни ръководители Срок: постоянен
- Спортен празник
Отг. Р.Лачина, М.Василева Срок: 20.09.2021г.
- Ден на Характера
Отг. Класни ръководители Срок: 27.09.2021г
- Включване в Проект „Егасум +”.
Отг. Класните ръководители Срок: Постоянен.
- Тренировка по евакуация при природни бедствия
Отг. М. Джингарова
Срок: 30.10.2021г.
- Празник на град Разлог.
Отг. Класните ръководители Срок: 11.10.2021г
- Седмица на английския език
Отг. Радка Гарабийска Срок: 31.10.2021г.
- Национална седмица на чененето
Отг. М. Джингарова, М. Манушкина Срок: 31.10.2021г.
- Отбелязване на Деня на народните будители по класове.
Отг. Класните ръководители Срок: 31.10.2021г.
- Спортен празник за деня на християнското семейство
Отг. Радка Гарабийска, Райна Лачинова Срок: 21.11.2021г.
- Конкурс „Бяла зима” – предмет, рисунка, разказ, стихотворение.

- Отг. К. Пахова, кл.ръководители
Срок: 15.12.2021г.
- Коледни тържества и благотворителен базар
Отг. Класните ръководители
Срок: 19.12.2021г.
- Обесването на Васил Левски.
Отг. Учители на III клас
Срок: 19.02.2022г.
- „Не на агресията в училище”
- Отг. Р. Зарева
Срок:28.02.2022г.
- Зимен спортен празник
Отг. Кл.ръководители
Срок: м.02.2022г.
- Олимпиада „Знам и мога”.
Отг. Класните ръководители IV клас
Срок: 31.01.2022г.
- Посрещане на Баба Марта
Отг. Учители IV клас
Срок: 01.03.2022г.
- „Баба Марта бързала”. Изложба за мартеница
Отг. Учители ЦОУД
Срок: 01.03.2022г.
- Трети март – ден на Освобождението на България
Отг. Класните ръководители на IV клас.
Срок: 02.03.2022
- г.
Посрещане на първа пролет.
Отг. Учители на II клас
Срок: 21.03.2022г.
- Празник на буквите - I клас.
Отг. Учители на I клас
Срок: до 30.03.2022
- г.
Седмица на детската книга и изкуства за деца.
Отг. М. Джингарова, М.Кирева
Срок: м. 04.2022г.
- 22 април - Ден на Земята. Рисушка на асфалт.
Отг. Учители ЦОУД
Срок: 22.04.2022г.
- „Великден иде” – конкурс за украса на яйца, рисушка
Отг. Класните ръководители
Срок: 25.04.2022г.
- Колоездачно състезание.
Отг.М. Джингарова
Срок: до 31.05.2022г.
- Спартакиада
Отг. М. Василева, Ек.Димова
Срок: м.05.2022г.
- Ден на българската просвета и култура и славянската писменост.
Отг. Класните ръководители
Срок: 24.05.2022г.
- Тържество „Аз съм вече второкласник”
Отг. Класните ръководители I клас
Срок: 31.05.2022г.
- Утринна гимнастика в училище.
Отг. Дежурния учител
Срок: постоянен
- Участие в тържествата по случай ден на детето
Отг. Учители
Срок:06.06.2022г.